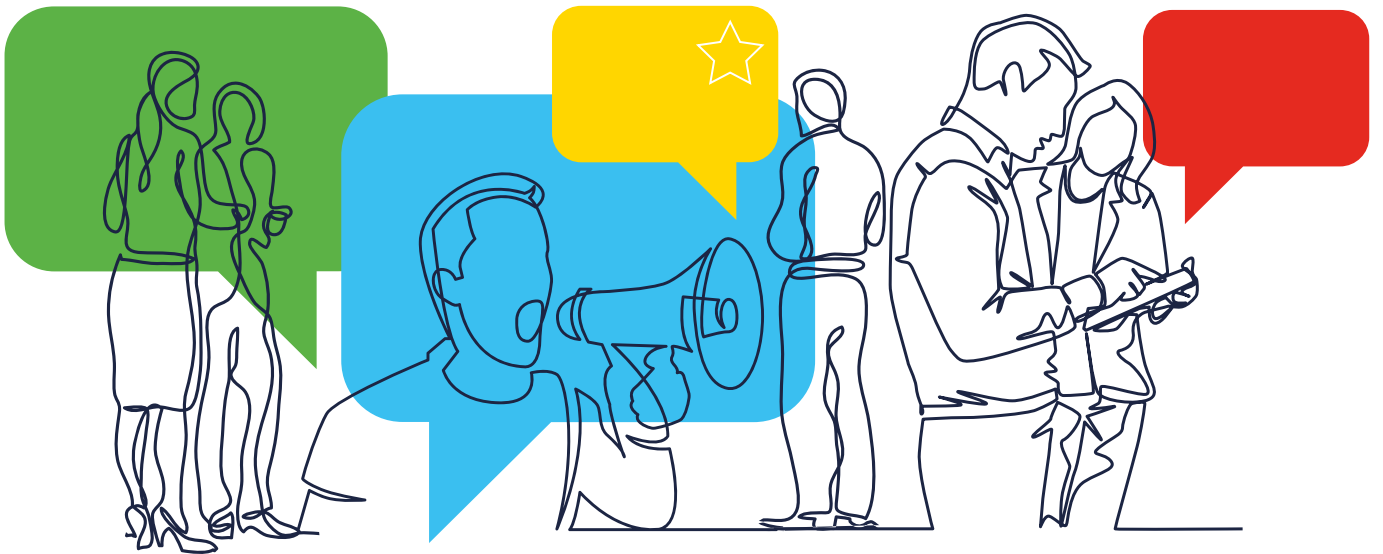

EU:N KANSALAISSALOITEFOORUMI

MINORITY SAFEPAK – MILJOONA
ALLEKIRJOITUSTA EUROOPAN
MONIMUOTOISUUDEN PUOLESTA

OPPIA JA OHJEITA – KESKUSTELE - MUUT KÄYTTÄJÄT –
NEUVONTAPALVELU

| SISÄLLYSLUETTELO

Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta	3
Minority SafePack -kansalaisaloitekampanja	6
Minority SafePack -kampanjan vaikutukset	12

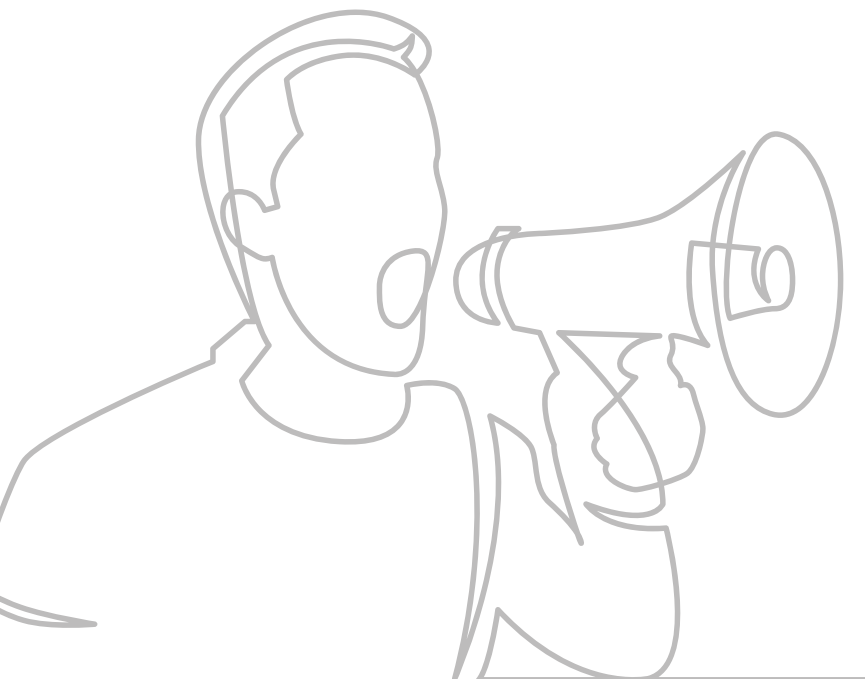

1

Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta

Minority SafePack – miljoona allekirjoitusta Euroopan monimuotoisuuden puolesta kansalaisaloite rekisteröitiin 3.4.2017. Samana päivänä alkoi myös sen allekirjoitusten keruu-aika, joka kesti yhden vuoden. Komissio oli alun perin evännyt tämän kansalaisaloitteen rekisteröinnin syyskuussa 2013 tekemällään päätöksellä, mutta unionin yleinen tuomioistuin kumosi päätöksen helmikuussa 2017.

Kansalaisaloitteessa pyydettiin komissiota tekemään ehdotukset 11 säädöksestä, joilla voidaan parantaa kansallisiin ja kielellisiin vähemmistöihin kuuluvien suojelua ja vahvistaa unionin kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta. Aloitteen keskeisiä teemoja olivat alueelliset ja vähemmistökielet, koulutus ja kulttuuri, aluepolitiikka, osallistumismahdollisuudet, tasa-arvo, audiovisuaalinen ja muu mediasisältö sekä myös alue-/valtioneuvosto. On syytä huomata, että ehdotetuista 11 säädöksestä kaksi ylitti komission toimivallan. Siksi aloitteella voitiin kerätä kannatusta vain niille yhdeksälle ehdotukselle, jotka kuuluivat komission toimivallan piiriin.

Euroopan komissio rekisteröi seuraavat yhdeksän ehdotusta:

1. EU:n suositus kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden suojelusta ja edistämisestä
2. Pienten kieliyhteisöjen rahoitusohjelmat
3. Kielellisen monimuotoisuuden keskuksen perustaminen
4. EU:n aluekehitysrahastojen tavoitteiden muuttaminen niin, että niihin kuuluu kansallisten vähemmistöjen suojelu sekä kulttuurisen ja kielellisen monimuotoisuuden edistäminen
5. Tutkimus vähemmistöjen yhteiskunnalle ja EU:lle tuomasta lisäarvosta
6. Valtiottomien vähemmistöjen, kuten romanien, yhdenvertaisuuden edistäminen
7. Yhtenäinen eurooppalainen tekijänoikeuslaki, jotta palveluja on tarjolla ja av-lähetyskäsiä saatavilla kaikkien omalla äidinkielellä
8. Palveluntarjonnan vapaus ja audiovisuaalisen sisällön saatavuus vähemmistöjen asuinalueilla
9. Ryhmäpoikkeuksen soveltaminen vähemmistökulttuureille, tiedotusvälineille ja kulttuuriperinnön säilyttämiseen suunnattavaan alue-/valtioneuvon.

Kansalaisaloitteen järjestäjät pitivät eurooppalaista kansalaisaloitetta keskeisenä välineenä vähemmistöjen oikeuksien puolustamisessa. Heidän mukaansa se oli EU:ssa "ainoa tehokas osallistavan demokratian väline, joka voi vahvistaa EU-kansalaisten ääntä ja saada sen kuuluviin EU:n toimielimissä".

Minority SafePack -aloite sai 1 123 422 hyväksyttyä tuenilmausta yhden vuoden keruujakson aikana. Tuenilmausten määrä ylitti maakohtaisen vähimmäisrajan 11 EU-maassa.

Keruuajan päätyttyä allekirjoitukset tarkastettiin EU-maissa. Kansalaisaloite toimitettiin virallisesti Euroopan komissiolle 10.1.2020 (ks. [lehistötiedote](#)). Seuraavaksi aloitteen järjestäjät tapasivat Euroopan komissiossa arvoista ja avoimuudesta vastaavan varapuheenjohtajan **Véra Jourován** sekä kulttuuriasioista vastaavan komissaarin **Mariya Gabrielin** 5.2.2020.

Euroopan parlamentissa kansalaisaloitetta käsiteltiin julkisessa kuulemistilaisuudessa 15.10.2020 (ks. [lehistötiedote](#)) ja täysistunnossa 14.12.2020. Parlamentti

antoi 17.12.2020 päätöslauselman, jossa se ilmoitti kannattavansa aloitetta (ks. lehdistötiedote).

Tässä vaiheessa koronaviruspandemia oli kehittynyt aloitteen kannalta haastavaksi. Julkista kuulemistilaisuutta jouduttiin lykkäämään kahdesti, ja pandemia vaikeutti vähemmistöjen oikeuksien pitämistä esillä julkisessa keskustelussa.

Komissio antoi kansalaisaloitteesta tiedonannon 14.1.2021 (ks. lehdistötiedote). Aloitteen järjestäjät eivät kuitenkaan olleet tyytyväisiä komission vastaukseen ja nostivat 24.3.2021 kanteen unionin yleisessä tuomioistuimessa komission tiedonannon kumoamiseksi.

Rahoituslähteet (€)

■ The Federal Union of European Nationalities (FUEN)

Menestystekijät:

- Järjestäjät uskoivat asiaansa ja jatkoivat sinnikkäästi silloinkin, kun asiat eivät edenneet alkuperäisen suunnitelman mukaisesti
- Hyvin suunniteltu ja kohdeyleisön huomioon ottava kampanjastrategia – esimerkiksi viestinnässä käytettiin vähemmistökieliä, kun kansalaisaloitteella kerran ajettiin vähemmistöjen oikeuksia
- Aktiivinen kampanjointi kentällä eri maiden paikallisyhteisöjen keskuudessa sekä myös kansallisen ja EU:n tason toimielinten ja poliitikkojen suuntaan
- Vahvojen ja luotettavien kumppanien hankkiminen kampanjaan
- Utteraa ja asialleen omistautunut kampanjatiimi

2

Minority SafePack -kansalaisaloitekampanja

Valmistelu

Minority SafePack -kansalaisaloitteen järjestäjryhmää tukivat seuraavat järjestöt: Federal Union of European Nationalities (FUEN), South Tyrolean People's Party, Democratic Alliance of the Hungarians in Romania (RMDSZ) ja Youth of European Nationalities. Idea vähemmistöjen ja etnisten ryhmien oikeuksien nostamisesta EU:n asialistalle keräämällä miljoona allekirjoitusta syntyi jo vuonna 2011. Ennen kansalaisaloitteen ensimmäistä rekisteröintiyritystä vuonna 2013 kampanjaa valmisteltiin kaksi vuotta¹.

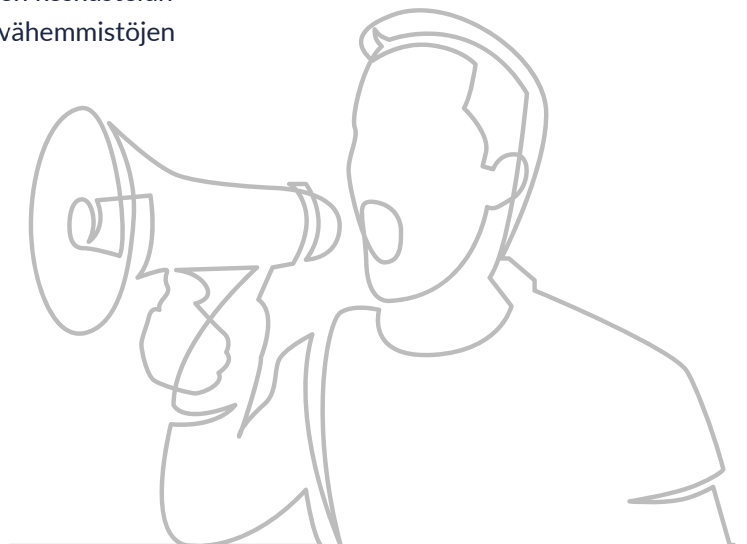
Tämän valmisteluvaiheen aikana järjestäjillä oli mielessään selkeät tavoitteet. He halusivat erityisesti laatia joukon säädösehdotuksia, jotta heidän **vaatimuksensa konkretisoituvat**. Tätä varten he järjestivät kokouksia, kuulivat lainsäädännön ja vähemmistöjen oikeuksien asiantuntijoita ja hakivat poliittista tukea eri tasoilta. He myös varmistivat, että kansalaisaloitteeseen sisältyvät **ehdotukset perustuivat EU:n perussopimukseen, ja ehdotusten sanamuotoa muokattiin sen mukaisesti**².

Valmisteluvaiheessa lisähaasteita toivat **aloitteen laajuus ja kunnianhimoiset tavoitteet**. Aloitteella ei ajettu vain yhtä asiaa, vaan siinä haluttiin ottaa huomioon kaikenlaiset ongelmat, jotka piinaavat vähemmistöjä eri EU-maissa, ja löytää niihin kattavia ratkaisuja. Aloitteella oli myös paljon laajemmat tavoitteet kuin pelkästään miljoonan allekirjoituksen kerääminen. Tärkeimpien päämäärien joukossa olivat itse asiassa julkisen keskustelun käynnistäminen Euroopassa sekä vahvan ja pitkäaikaisen vähemmistöjen oikeuksia puolustavan koalition muodostaminen vuoden aikana. Järjestäjät eivät tyytyneet keräämään allekirjoituksia seitsemästä maasta, vaan he halusivat esitellä aloitteensa mahdollisimman monella Euroopan alueella.

Minority SafePack -aloitteen valmisteluvaihe ei ollut helppo, sillä Euroopan komissio hylkäsi ensimmäisen rekisteröintipyyntöä, koska aloitteessa vaadittiin sellaisia säädösehdotuksia, jotka eivät kuulu komission toimivaltaan. Tähän komission päätökseen haettiin

1 <https://www.fuen.org/en/article/What-will-be-the-next-steps>

2 <https://www.fuen.org/en/article/Expert-meeting-in-Brussels>

muutosta Euroopan unionin tuomioistuimessa. Rekisteröintiprosessi kesti näin ollen useita vuosia, ja aloite rekisteröitiin virallisesti vasta vuonna 2017.

Kampanjaa koordinoi Federal Union of European Nationalities (FUEN). Tähän Euroopan vähemmistöjen kattojärjestöön kuuluu yli 100 organisaatiota 35 maasta. Valmisteluvaiheen päävaiheita olivat selkeän strategian laadinta, kumppaneiden hankinta sekä varainhankinta Euroopan laajuisen kampanjan toteuttamista varten.

| Toteutus

Minority SafePack -kansalaisaloitteelle alettiin kerätä allekirjoituksia huhtikuussa 2017. Sen kunniaksi toukokuussa järjestettiin Bánffyn linnassa Romaniassa juhlatilaisuus³, johon osallistui yli 400 kannattajaa eri puolilta Eurooppaa ja yli 50 toimittajaa. [Video kampanjan avajaistilaisuudesta](#)

Heti virallisten avajaisten jälkeen useat eri maissa ja alueilla toimivat kampanjaverkoston organisaatiot ja kumppanit alkoivat **suunnitella ja järjestää omia tapahtumia** kansalaisaloitteen tueksi⁴. Lisäksi laadittiin **koko Euroopan kattava kampanjastrategia**, uusi verkkosivusto, jossa on valaisevia kertomuksia eri puolilta Eurooppaa, sekä Minority SafePack kirjanen ja muuta tiedotusaineistoa.

Toteutusvaiheessa **tukiorganisaatiot jakoivat vastuualueita keskenään**. Esimerkiksi Romanian unkarilaisten liitto (RMDSZ) sitoutui keräämään 250 000 allekirjoitusta eli neljänneksen vaaditusta miljoonasta.

Jotta kansalaisaloite saisi tärkeimpien kohderyhmiensä eli kansallisten vähemmistöjen huomion, järjestäjät pyrkivät yhdistämään kampanjaviestit erilaisiin eurooppalaisvähemmistöjen ongelmiin. Lisäksi viestejä piti räätälöidä, sillä ”vähemmistöjen elinolosuhteet eroavat maittäin – toisilla on täysi päätäntävalta omissa asioissaan, kun taas toisten olemassaoloa ei edes tunnusteta. Yritimme kartoittaa huonoissa oloissa elävien yhteisöjen pahimmat ongelmat ja esitimme Minority SafePack -kansalaisaloitteen mahdollisena ratkaisuna niihin.”

Järjestäjien yhtenä tärkeänä kohderyhmänä olivat EU-maiden (esim. Tanskan, Saksan ja Unkarin) kansalaiset, joilla on vahvat siteet ulkomailla asuviin maanmiehiinsä.

Kampanjastrategian kannalta oli erittäin tärkeää **käöntää aineistoa eri kielille ja käyttää suurta määrää kieliä**. Minority SafePack -kampanjaa käytiin yli 30 kielellä, ja järjestäjät päättivät käyttää myös aluekieliä, joilla ei ole virallista asemaa EU:ssa. Tämä oli tärkeää, koska jopa 50 miljoonaa EU-kansalaista

3 <https://www.fuen.org/en/article/The-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative-started-in-Bonchida>

4 <https://www.fuen.org/en/article/The-Minority-SafePack-Initiative-is-now-available-for-online-signatures>

puhuu äidinkielenään alue- tai vähemmistökieliä. Tavoitteena oli, että jokainen kansalliseen tai kielelliseen vähemmistöön kuuluva EU-kansalainen tuntee aloitteen keskeisen viestin omakseen, katsoo, että aloite palvelee hänen oman yhteisönsä etua, ja pitää sitä investointina tulevien sukupolvien elämään. Satoja viestejä räätälöitiin eri kohderyhmille sopiviksi: ”Kuvittele, miltä tuntuu retoromaanin puhujista, joita on vain 41 000, kun he näkevät sosiaalisessa mediassa julkaisun omalla kielellään!”⁵

Oli tärkeää saada aloitteelle **vahva tuki myös vähemmistöyhteisöjen ulkopuolelta** ja pitää näkyvästi esillä kampanjaviestiä, jonka mukaan ”olemme tärkeällä asialla – tavoitteena ei ole ottaa mitään pois enemmistöyhteisöiltä”, tiivistä RMDSZ:n puheenjohtaja **Hunor Kelemen**⁶. Minority SafePack -kansalaisaloitteen järjestäjät arvostivat enemmistöryhmien mukanaoloa myös siksi, että aloitteen taakse haluttiin luoda vahva kumppaniverkosto eli ”koalitio, joka tekee aloitteesta niin painavan, että Euroopan komissio ei voi jättää sitä käsittelemättä”.

Järjestäjien EU:n tason strategiaan kuului myös hankkia aloitteelle **poliittisten johtajien tuki**. Tätä varten he matkustivat useissa maissa, tapasivat kumppaneita ja vierailivat eri elimissä ja järjestöissä. He keskustelivat aloitteestaan myös vähemmistöasioita käsittelevän Euroopan parlamentin laajennetun työryhmän kanssa. Järjestäjät toivoivat, että työryhmä levittää aloitteen viestiä Euroopan parlamentissa ja että parlamentin jäsenet tiedottavat siitä kansalaisille ja tiedotusvälineille kotimaassaan ja auttavat kampanjakumppaneiden haussa. **Nils Torvalds** – yksi työryhmän puheenjohtajista – lupasi järjestäjille tukensa, ja myös useat muut europarlamentaarikot ilmoittivat osallistuvansa kampanjaan aktiivisesti⁷. Minority SafePack aloitteen edustajat pitivät tärkeänä saada tukea myös Euroopan neuvostosta, ja siksi he kävivät Strasbourgissa Euroopan neuvoston parlamentaarisen yleiskokouksen syysistunnossa.

5 https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_en

6 <https://www.fuen.org/en/article/FUEN-Congress-Cluj-NapocaKolozsvar-to-become-the-European-capital-of-minorities-in-May>

7 <https://www.fuen.org/en/article/MEPs-engage-in-petition-campaign-for-the-Minority-SafePack-Initiative>

| Allekirjoitusten keruu

Kampanjaverkostoon kuuluneiden järjestöjen sekä alueellisten kumppanien ja yhteisöjen panos oli ratkaisevan tärkeä, jotta kokoon saatiin vaaditut miljoona allekirjoitusta. Kampanjatiimi keräsi ahkerasti tärkeitä tietoja ja jakoi hyviä käytäntöjä ja strategioita verkoston jäsenille. FUENin puheenjohtajisto ja kansalaisaloitteen järjestäjät kävivät aina tarvittaessa vierailuilla eri maissa kertomassa aloitteesta. Allekirjoitusten keruuvaiheessa tarvittiin kuitenkin koko ajan ruohonjuuritason verkostoa, jonka jäsenet kertoivat omista henkilökohtaisista kokemuksistaan ja osoittivat paikallisyhteisöille, että Minority SafePack -aloitteella oli "todella mahdollista parantaa vähemmistöyhteisöjen ja kielivähemmistöihin kuuluvien 50 miljoonan EU-kansalaisen jokapäiväistä elämää".⁸

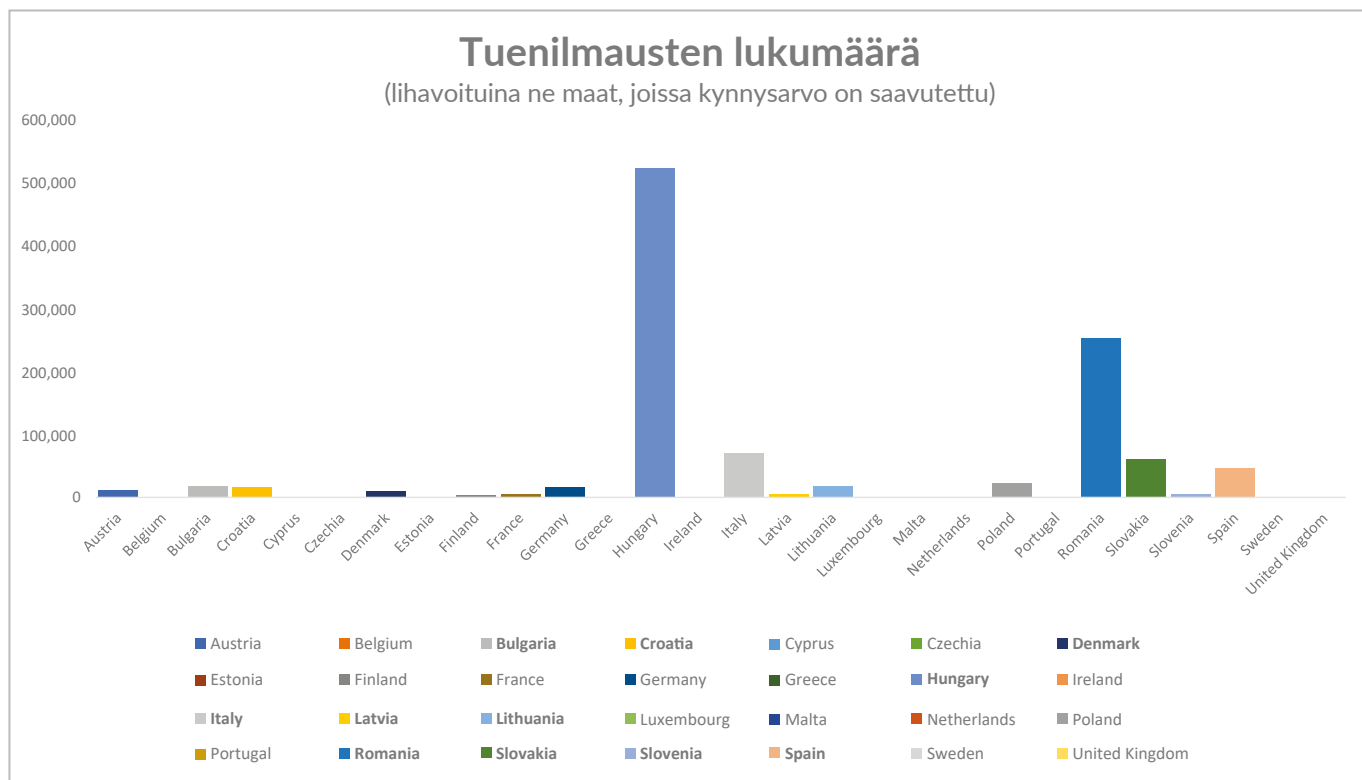
Vahvaan kumppanikoalitiioon liittyi vähemmistöasioiden parissa työskenteleviä organisaatioita, joilla oli aiempaa kokemusta kampanjoinnista. Nämä kumppanit olivat tärkeässä roolissa allekirjoitusten kerääjinä erityisesti Liettuassa, Bulgariassa, Sloveniassa ja Espanjassa. Järjestäjät motivoivat kumppaneita tiedottamalla välitappien saavuttamisesta ja viestimällä ahkerasti verkoston jäsenille. Allekirjoitusten keruussa keskityttiin toisaalta maihin, joissa oli suuria vähemmistöyhteisöjä, ja toisaalta maihin, joissa vähemmistöjen suojelu nähtiin haastavana.

Allekirjoitusten keruun tekniset puitteet valmistuivat kesäkuussa 2017. Minority SafePack aloitteen verkkosivustolla pystyi tutustumaan paperilomakkeisiin ja sähköiseen sovellukseen, joita käytettiin aloitteen allekirjoittamiseen. Syyskuussa järjestäjät siirtyivät käyttämään verkossa Euroopan komission keruujärjestelmää, koska se vastasi paremmin heidän tarpeitaan.

Verkojärjestelmän lisäksi aloitteelle kerättiin runsaasti allekirjoituksia **paperilomakkeilla**. Niitä käyttivät muun muassa vapaaehtoiset kerääjät, jotka kiersivät omilla asuinseuduillaan ovelta ovelle, kertoivat asukkaille aloitteesta ja auttoivat allekirjoittajia täyttämään tietonsa lomakkeisiin. Järjestäjät korostivat seuraavaa: "Tiedämme kokemuksesta, että jotta allekirjoituksia saadaan riittävästi, pitää jalkautua ja mennä puhumaan ihmisille."

⁸ <https://www.fuen.org/en/article/A-common-message-of-50-million-voices-and-your-personal-stories-The-winning-strategy-for-the-MSPI>

Tuenilmausten tarkastus ja toimittaminen komissiolle

Allekirjoitusten keruu Minority SafePack -aloitteelle päättyi huhtikuussa 2018. Tuenilmauksia oli yhteensä 1 320 246. Ne lähetettiin eri maihin tarkastuksesta vastaaville kansallisille viranomaisille, jotka hyväksyivät virallisessa tarkastuksessa 1 123 422 tuenilmausta. Maakohtainen vähimmäismäärä ylittyi 11 maassa.⁹

Tämän jälkeen aloite toimitettiin virallisesti Euroopan komissiolle 10.1.2020.

Minority SafePack oli yksi ensimmäisistä kansalaisaloitteista, joita ajettiin Euroopan komission käsittelyyn pitkän aikavälin strategian avulla. Tätä varten FUEN kokosi EU-oikeuden asiantuntijoiden ryhmän, joka laati konkreettiset säädösehdotukset aloitteeseen sisältyneiden esitysten pohjalta. Niissä ohjeistettiin vaihe vaiheelta, miten kukin asiakohda voidaan panna täytäntöön EU:n nykyisessä lainsäädäntökehyksessä. Sen jälkeen ehdotukset esitettiin komissiolle yhdessä 1 123 422 hyväksytyn tuenilmauksen kanssa.

Tähän järjestäjien strategiaan kuului myös poliittisten vaikuttajien tapaaminen. Aloitetta esiteltiin valtionpäämiehille, hallitusten, kansallisten parlamenttien ja Euroopan parlamentin edustajille sekä alueviranomaisille. Järjestäjien mukaan ”poliittisten tapaamisten tulokset olivat poikkeuksellisen hyviä: monet alueet antoivat aloitteelle tukilausuntoja, ja Saksan liittopäivät, Unkarin parlamentti ja Alankomaiden parlamentin edustajainhuone antoivat sitä koskevan päätöslauselman. Minority SafePack oli myös ensimmäinen eurooppalainen kansalaisaloite, josta Euroopan parlamentti kävi täysistuntokeskustelun ja antoi päätöslauselman, joka hyväksyttiin suurella ääntenemmistöllä”.

⁹ https://europa.eu/citizens-initiative-forum/blog/minority-safepack-advice-ongoing-initiatives-adapt-new-setting_en

3

Minority SafePack -kampanjan vaikutukset

Käsittely komissiossa ja komission päätös

Kun kansalaisaloite oli toimitettu virallisesti komissiolle 10.1.2020, järjestäjät tapasivat komission jäsenet **Věra Jourován** ja **Mariya Gabrielin** 5.2.2020.

Aloitteesta järjestettiin julkinen kuulemistilaisuus Euroopan parlamentissa 15.10.2020. Kuulemiseen osallistui jäseniä muun muassa parlamentin Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnasta, Kulttuuri- ja koulutusvaliokunnasta ja Vetoamusvaliokunnasta. Kuulemistilaisuuden aikana puheenvuoroja käyttivät myös Euroopan komission, Euroopan neuvoston, EU:n perusoikeusviraston ja Alueiden komitean korkea-arvoiset edustajat. (Ks. [lehdistötiedote](#))

Kansalaisaloitteesta keskusteltiin seuraavaksi Euroopan parlamentin täysistunnossa 14.12.2020. Parlamentti antoi aloitteelle tukensa hyväksymällä 17.12.2020 sitä koskevan päätöslauselman äänin 524 puolesta ja 67 vastaan (103 jäsentä pidättäytyi äänestämästä). Päätöslauselmassa todettiin, että kansalliset ja kielelliset vähemmistöt ovat EU:ssa joutuneet sopeuttamistoimien kohteeksi ja menettämässä omat kielensä, mikä johtaa kielelliseen ja kulttuuriseen köyhtymiseen. Parlamentti kehotti komissiota esittämään säädöksiä, joilla asiaan voidaan puuttua. (Ks. [lehdistötiedote](#))

Euroopan komissio vastasi Minority SafePack -kansalaisaloitteeseen 14.1.2021 antamassaan tiedonannossa. Sen mukaan osallistaminen ja Euroopan rikkaan kulttuurisen monimuotoisuuden kunnioittaminen ovat komission tärkeimpiä painopisteitä ja tavoitteita. Komissio kuitenkin huomautti, että sen jälkeen, kun tämä kansalaisaloite alun perin esiteltiin vuonna 2013, on toteutettu monenlaisia toimenpiteitä aloitteessa mainittujen ongelmien ratkaisemiseksi. Tiedonannossa arvioitiin erikseen kutakin aloitteen yhdeksästä ehdotuksesta toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden valossa. Yhteenvetona komissio totesi, että uusia säädösehdotuksia ei tehdä, koska aloitteen tavoitteita voidaan tukea tehokkaasti jo voimassa olevilla säädöksillä ja politiikoilla, kun ne pannaan kaikilta osin täytäntöön. (Ks. [lehdistötiedote](#))

Jatkotoimet

Komission tiedonannon julkaisemisen jälkeen Minority SafePack -kansalaisaloitteen järjestäjät ilmaisivat tyytymättömyytensä siihen, ettei komissio aikoonut esittää lainsäädäntöä aloitteen pohjalta. Aloitteen järjestäjät nostivat 24.3.2021 unionin yleisessä tuomioistuimessa kanteen aloitetta koskevan komission tiedonannon kumoamiseksi.

Vinkkejä kansalaisaloitteiden järjestäjille

- Ota aktiivisesti yhteyttä eri tasojen sidosryhmiin. Toiminta ruohonjuuritasolla on olennaisen tärkeää, mutta onnistuminen edellyttää myös yhteyksiä EU:n ja kansallisen tason poliittisiin johtajiin.
- Ajattele kohderyhmiäsi, ja varmista, että viestintästrategia vastaa niiden tarpeita. Mieti, millä kielillä kohderyhmät parhaiten tavoittaa. Tärkeitä ovat paikallisten ihmisten tarinat, joihin muut voivat samaistua. Viesti mahdollisille kannattajille eri kanavien kautta sekä verkossa että sen ulkopuolella.
- Asiat eivät aina mene suunnitelmien mukaan. Arvioi kansalaisaloitekampanjaasi myös kriittisesti, ja tarvittaessa kyseenalaista strategia ja päätökset ja käännä kurssia uuteen suuntaan.
- Vaikka nykyään huomattava osa allekirjoituksista kerätään verkossa, ei pidä unohtaa ruohonjuuritason työn arvoa. Aktiiviset yhteydenotot, keskustelu ihmisten kanssa ja yhteistyö paikallistasolla ovat keskeisiä keinoja, joilla voit levittää kansalaisaloitteesi viestiä ja varmistaa, että kampanja saavuttaa tavoitteensa.
- Yritä olla aktiivinen sosiaalisessa mediassa ja saada paikallisia vaikuttajia tukemaan aloitettasi, jotta saat sille uskottavuutta.